

Iktatószám		Budapestre vonatkozó ujságcikkek		Osztályozás	
		Szerző		Tárgy	
		Cím <i>Magyarország és Budapest.</i>		Hely	
		Forrás: <i>Bpesti hírlap.</i>		Idő	
		Bp. 1915 IX/30 (Hely) (Idő)		Személy	
				<i>910.2</i> <i>1915</i>	

Magyarország és Budapest német lapok tükrében.

Csak néhány hete annak, hogy fölszólaltunk a *Frankfurter Zeitung* egy velünk foglalkozó közleménye ellen, mely súlyos közjogi botlásokkal volt tele, de ma már erre nincs szükség. Az említett lap, meg a többiek, melyek bizonyos súlyt jelentenek Németországban, a túláradó lelkesedés hangján beszélnek rólunk, magyarokról. Nincs sajtóorgánium, mely ne foglalkoznék velünk, szinte úgy tetszik, hogy elkezdődött Magyarország fölfedezése Németország részéről. Ez a fölfedező út a nagy események és harcok eredmények gályáin hozza Magyarországot felé a német közérdeklődést s lehetetlen meg nem látni e jelenség mögött a német közgondolkodás fordulását. Az érintkezés meg volt ezelőtt is közöttünk, azonban ezt az érintkezést Ausztria közvetítette. Ma azonban Ausztria határozott kikerülésével félkőzik hozzánk a német érdeklődés olyanira, hogy az ember kénytelen tendenciát látni benne. Német újságírók járják a harctereket s a magyarság megismerése ott kezdődött. A csatamezők kíváncsiság tette őket ennek a harcos, erős és szívós nemzetnek hazájára és otthonára s ma itt járnak városainkban a kutató, szemlélődő németek, a kik elragadtatással mondják el mindazt, a mit láttak, tapasztaltak. A *Kölnische Zeitung* tudósítója itt járt nemrégiben Budapesten, melynek egy egész oldalon olyan pompás rajzát adja, hogy a magunk részéről nem tehetünk mást, minthogy reprodukáljuk. A cikk ezeket mondja:

Budapesten muzsikálnak a cigányok. Szól a kávéházban, étteremben, szól a Margitszigetén.

Közp. nyomt. XX. cs. 81. sz.

ten, a hol fölpezdül vágya az életörömnél. Ismét, meg ismét halljuk dalaikat, melyekben a bubánat ujjong, az öröm pedig zokog s valami szilaj vágyakozás szalad az ember lelkére a hanghullámokon át. Egészen más ez, mint a mi agyoncivilizált fővárosainkban, a hol szintén játszik a cigány, de külön emelvényen, elválasztva a közönségtől. Itt az emberek közé ékelődnek, kívánságuk szerint ezt vagy azt huzzák, kótára nem igen van szükségük. A mikor fölír a muzsika, elhallgat a beszéd. Az embereket érzések lepik meg, mert a cigány nem mindig vidáman muzsikál. Egyik-másik talán 5srégi dal, olyan mint egy hősi ének zokogó panasza. Mintha Magyarország megannyi hős fiát siratná, a kik elhaltak, elhulltak a hazáért.

Sokszor úgy tetszik, mintha a budapesti tünnetni akarna életörömeivel, pedig most mégis csak más itt az élet, mint békesség idején. Igaz, hogy Budapest nem ismeri a kenyérutalványt, meg a rendőri záróórát s ebben különb Bécsnél, Berlinnél. A Ferenc József-parton, a hol remek tündéri kilátás nyitja meg ölet a királyi palotára, a budai várra, a gyönyörű hegyekre, délután korzó hullámszik, a Vigadó előtti kávéházban, nem kapni helyet s a híres Andrássy-ut, mely a Városligetbe visz s a melyen tucatjával csillog a sok kávéház, egészen a késő éjszakáig népes. Az orfeumokban akrobaták mutatgatják magukat, magyar kómikusok énekelnek, öt színházban előadás van s a kabarék és mozgóképek házak szeptember elsején kinyitották kapuikat. De ez még sem a régi Budapest. Az utcák éjjelre kiürülnek, sok házon vöröskeresztes lobogó leng, sok a katonaruha és sajnos sok a gyászruhás nő. Mindez arról beszél, hogy az ország nagy viaskodásban van.

Budapest mind a mellett szép, olyan sajátságos szépségekkel teli képet varázsol, mely nemcsak

a monarkia, hanem Közép-Európa legszebb pontjává teszi. Mindezt fekvésének köszönheti. Ezt a fekvést, illetve elhelyezkedést, mely három motivumból, a környező hegyekből, a széles folyamból és az óriás városból forrott össze, alig lehet valamihez hasonlítani. Talán Bécs volna hozzá fogható, de ott rengeteg a síkföld, s a hegyek belefutnak a távolságba. Budapesten minden szűkebb térre zsúfolódott s ezért tisztább, élesebb, színesebb. A kilátás a budai vár kiugrójáról leírhatatlanul pompázatos. Lenn a hajóval teli Duna, a zöld Margitsziget, aztán a kupolás budapesti házrengeteg, a tornyos, oszlopos háztenger, mely a messzi dombokig szökik. A tájkép, mely kibontakozik, rendkívül nagy vonalú, de sem déli, sem keleti, sem közép-európai, hanem a háromnak valami csodálatos vegyülete. S ez ráillik a városra is, mely néhány száz esztendővel ezelőtt még egészen keleties volt, ma azonban egészen nyugat-európai.

A cikkíró ezután a lendületes kép után nagy-szerű rajzát adja Budapest föllendülésének. Majd kiemeli arkitektonikus eredetiségét s kijelenti, hogy hasonlít Bécsre a monarkia másik nagy városára. Az a sajátságos Budapesten, hogy bár kapuja volna a Keletnek és a Balkánnak, mégis eredeti talaján épült, mely talajban megtalálható a német kultúra, a mely viszont fejlődésének egyik tényezője volt. Az, hogy a német nyelv a város nyilvános életéből eltűnt, nem jelent semmit. Ez a tény egy kissé megakasztja az idegent, a ki Németországból jön, éppen úgy, mint a többit, a kik nem ismerik az ország nyelvét. Az utca-táblák, a nyilvános hirdetések, fölírások magyarul íródtak. Németnyelvű esti szórakozás nincs, mert hiányzik a német színház s a varietékben rendesen magyarul énekelnek. Ezt a fejlődést hozta magával s a fejlődéssel, melynek politikai gyökere van, ki kell békülni. Budapest német látogató-

jának nem kell nagy nehézséggel megküzdeni, mert majd mindenki tud németül, még a legalsóbb népretegek is. Legalább is ért, ha nem is mutatja. Minden német kérdésre német válasz, kivéve a villamos kalauzokat és rendőröket, kiknél csekély a tudás. A budapestiek, kivált a birodalmi németekkel szemben, a lehető legszívesebbek. A vendéglők étellapjai magyarul és németül irvák, minden kávéházi alkalmazott tud ezen a nyelven. Ebben nincs is semmi csodálatos, egy olyan városban, melynek annyi a benszülött német lakója, mint Budapestnek, s a melynek két vagy három német lapja közül az egyik a közvélemény vezér orgánumai közül való.

A magyaroknak a birodalmi németség iránt érzett szimpátiáját, mely őszinte és igaz, csak a vak nem látja meg. Hallani kis gyerekeket, a kik honvédsipkában a Wachtam Rheint éneklik, a nyilvános és magánházakon német zászló a legtöbb a magyar után, Vilmos császár népszerűségéről pedig már beszéltünk. Nekünk pedig sürgős érdekünk, hogy mi a nélkül, hogy kis dolgokon fönnakadnánk, lehető közeli érzésbe igyekezzünk jutni az energikusan föllendülő magyar néppel, mely politikai lelkületében egészen más, mint az osztrák és más, mint a német.